

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Petra Mikeše a soudců Lenky Bursíkové a Milana Podhrázkého v právní věci žalobkyně: **NIVOVIA a.s.**, se sídlem Malostranské náměstí 5/28, Praha 1, zast. JUDr. Ondřejem Trubačem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Na Poříčí 1079/3a, Praha 1, proti žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**, se sídlem Masarykova 427/31, Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 31. 8. 2023, č. j. 27487/23/5200-10421-712995, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 26. 9. 2024, č. j. 10 Af 23/2023-46,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

[1] V posuzované věci se NSS zabýval otázkou, zda daňové orgány po právu vyměřily stěžovatelce k přímé úhradě daň z příjmů fyzických osob vybíranou srážkou podle zvláštní sazby daně (dále „srážková daň“) z vyplacených úroků z korunových dluhopisů emitovaných v roce 2012 z důvodu zneužití práva.

I. Vymezení věci

[2] Finanční úřad pro hlavní město Prahu stanovil žalobkyni platebními výměry ze dne 30. 6. 2022 a 1. 7. 2022 k přímé úhradě srážkovou daň za zdaňovací období let 2017 a 2018 z vyplacených úroků z korunových dluhopisů emitovaných v roce 2012. Podle správce daně se žalobkyně pokusila v důsledku uměle vytvořených a nestandardních transakcí

(umožňujících u korunových dluhopisů nezdanit úrokový výnos) nejen snížit daňové povinnosti na dani z příjmů právnických osob, ale také dosáhnout daňové výhody v podobě snížení daňové povinnosti na straně příjemců úrokových příjmů plynoucích z dluhopisů (nezdanění těchto příjmů), a to zejména u pana Otto de Jagera, který byl většinovým akcionářem a předsedou představenstva žalobkyně a současně vlastníkem většiny emitovaných dluhopisů.

[3] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl odvolání žalobkyně a platební výměry potvrdil.

[4] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze, který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem zamítl.

[5] K objektivnímu prvku zneužití práva městský soud uvedl, že zjevným smyslem a účelem § 36 odst. 3 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění účinném do 31. 12. 2012 bylo jen upravit obecný postup pro stanovení a zaokrouhlení daně, byť z legitimních důvodů by mohla být výsledná daň i ve výši 0 Kč. Naopak jeho smyslem a účelem nebylo úplné osvobození korunových dluhopisů od daně. Aby byl z objektivního hlediska naplněn smysl emise dluhopisů, mělo primárně prostřednictvím tohoto nástroje dojít u žalobkyně k zajištění dodatečného kapitálu a nikoliv (převážně či pouze) k daňovému zvýhodnění.

[6] Podle městského soudu neexistuje racionální ekonomické odůvodnění transakce. Správce daně i žalovaný zjistili řadu okolností, které spolu souvisely jak prostřednictvím vazeb u osob, které se transakce účastnily, tak i v návaznosti a smyslu jednotlivých kroků. Díky emisi dluhopisů ve výsledku v první řadě nebyly zdaněny úrokové příjmy plynoucí fyzickým osobám s vazbami na žalobkyni. Žalobkyně nezískala finanční prostředky a nové externí zdroje financování, ale přímo získala jinou společnost, jejíž zisk následně (kdy již byla ovládána původními podílčníky společnosti Global Home) vyplácela na nezdaněné úroky z korunových dluhopisů. Výsledkem transakce se zapojením dluhopisů emitovaných žalobkyní tak nebyl stav spočívající v zajištění externího zdroje financování žalobkyně emisí dluhopisů a zároveň zjednodušení zaokrouhlování stanovené daně, ale především výplata nezdaněných úroků fyzickým osobám. Krom toho některými dílčími částmi transakce (zejména přeměnou společnosti Global Home na komanditní společnost a následným zvýšením vlastního základního kapitálu) žalobkyně formálně dosáhla kromě nezdanění vyplacených úroků z dluhopisů u fyzických osob též daňové uznatelnosti nákladů na úroky z dluhopisů dle § 24 odst. 1 zákona o daních z příjmů i další daňové uznatelnosti nákladů podle § 25 odst. 1 písm. w) a § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů (nenaplnění podmínky vztahu mateřské a dceřiné společnosti dle § 19 odst. 3 zákona o daních z příjmů), což je však předmětem daně z příjmů žalobkyně coby právnické osoby, nikoliv projednávané věci.

[7] Z transakcí jednoznačně vyplývá neverejná a úzká provázanost osob i subjektů, které se na ní podílely, přičemž základ celé transakce se odvíjí od emise a úpisu dluhopisů. To podle městského soudu jen dokresluje, že nešlo o nahodilý sled událostí. Naopak to vypovídá o tom, že transakce představuje logicky uspořádaný celek kroků, které spolu souvisejí a ve výsledku přinesly žalobkyni a s ní spojenými osobám daňové zvýhodnění. Hlavním smyslem celé transakce tedy bylo daňové zvýhodnění. Smysl a účel dluhopisového financování nebyl naplněn.

pokračování

[8] K otázce naplnění subjektivního kritéria městský soud odkázal na skutečnosti popsané v části IV.1 rozhodnutí žalovaného. Úpisy dluhopisů, převody obchodního podílu a úpisy akcií se konaly v neveřejném uzavřeném okruhu osob, které byly spojeny s oběma obchodními společnostmi (žalobkyní a Global Home), a bez reálné účasti finančních prostředků. Smyslem „dělení“ způsobů úhrady emisního kurzu vydaných dluhopisů žalovaným na „reálné“ a „nereálné“ bylo osvětlení toho, že nedošlo ke skutečnému toku finančních prostředků, a tedy toho, že žalobkyně dodatečně nezískala žádné finanční zdroje, neboť emise probíhala pouze v rámci uzavřené skupiny holdingu a s ním spřízněných osob. Výsledkem emise dluhopisů a následných transakcí bylo, že pan Otto de Jager prostřednictvím žalobkyně ovládal společnost Global Home. To však mohl i před samotnou transakcí, protože sám vlastnil před emisí dluhopisů ve společnosti Global Home 72,5% obchodní podíl, 5% Ing. Kubiš a 22,5% paní Jelínková, která se ještě v listopadu 2012 zavázala tento podíl převést na Otto de Jagera. Úroky z dluhopisů byly vypláceny fyzickým osobám – držitelům dluhopisů a na výplatu úroků z dluhopisů (formálně nezdaněných v důsledku aplikace § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů) byla užita podstatná část zisků společnosti Global Home. To vše vyplynulo z emise dluhopisů, do níž však žádná z osob nevložila finanční hotovost. Poměřením toho, co bylo transakcí získáno – finanční daňové zvýhodnění pro žalobkyni a právě pro vyjmenované fyzické osoby, oproti tomu, že do transakce nebyla vložena finanční hotovost, ale toliko nepeněžitý vklad, přičemž vliv na ekonomicky aktivní společnost Global Home zůstal zachován pro Otto de Jagera, vyplynula podle názoru městského soudu zásadní indicie, která posiluje podezření o skutečném smyslu žalobkyně dosáhnout jen daňového zvýhodnění.

[9] K navazujícímu navýšení základního kapitálu nepeněžitými vklady městský soud shrnul, že základní kapitál žalobkyně byl sice zásadně navýšen, fakticky však za tímto účelem opět nedošlo k reálnému toku financí. Pohledávka za upisovateli akcií (toliko dvou), kteří byli spjati výlučně se společností Global Home, byla uhrazena nepeněžitým vkladem jejich obchodního podílu ve společnosti Global Home. Následkem této transakce se změnila účast Otto de Jagera v žalobkyni a jejím prostřednictvím ve společnosti Global Home, v níž však byl i tak původně většinovým podílníkem. Tato změna tak ve vztahu k Otto de Jagerovi coby jedinému upisovateli dluhopisů podle městského soudu nemohla mít reálný ekonomický význam. Ztotožnil se s daňovými orgány, že smyslem této části transakce bylo navýšit základní kapitál žalobkyně tak, aby byly primárně eliminovány podmínky daňové neúčinnosti úroků podle § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů

[10] Městský soud konstatoval, že v samotném vybudování holdingové struktury nelze spatřovat zneužití práva. U žalobkyně však vybudování této struktury postrádá reálný ekonomický přínos. Financování Global Home bylo zajištěno prostřednictvím činnosti pana Kubiše, emise dluhopisů k tomu nijak nepřispěla. Pokud došlo vlivem emise k přeuspořádání vlastnických vztahů holdingu, pro činnost Global Home ani žalobkyni to nemělo taktéž žádný zásadní pozitivní ekonomický přínos. Šlo pouze o jednu část transakce, jejímž účelem bylo získat daňovou výhodu.

[11] Městský soud se ztotožnil se žalovaným, že přeměna právní formy společnosti Global Home na komanditní společnost (jejímž komplementářem je žalobkyně) byla dalším z kroků celé transakce, který se pro žalobkyni jeví jako značně nevýhodný. Žalobkyně totiž na sebe převzala vyšší riziko v podobě ručení za závazky společnosti Global Home veškerým majetkem a zároveň omezila svá práva, např. dispozici s podílem ve společnosti. Bez změny

právní formy společnosti Global Home na komanditní společnost by dluhopisové úroky po naplnění časového testu 12 měsíců (§ 19 odst. 3 zákona o daních z příjmů) nebyly ve smyslu § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů daňově relevantní – úroky by představovaly náklad mateřské společnosti související s držbou podílu v dceřiné společnosti. Podle městského soudu bylo primárním účelem tohoto kroku dosáhnout daňového zvýhodnění.

[12] Městský soud se zabýval též otázkou přenosu důkazního břemene a konkrétností výzev k odstranění pochybností. Proti těmto závěrům stěžovatelka nebrojí. Není proto třeba je rekapitulovat.

II. Kasační stížnost a vyjádření účastníků řízení

[13] Stěžovatelka úvodem namítá, že plošné využívání institutu zneužití práva je „do velké míry problematické“. Má být využit jen tehdy, jde-li o elementárně zřejmou snahu daňového subjektu použít formální až nerozumný výklad textu zákona, kterým je zjevně překroucen jeho cíl a smysl. V pochybnostech, zda jde o zneužití práva, je třeba postupovat ve prospěch daňového subjektu. V daném případě bylo primárním cílem emise dluhopisů získat finanční prostředky k vybudování mezinárodního holdingu v oblasti designu, výroby a distribuce nábytku. Stěžovatelka neměla vlastní finanční prostředky a nezískala je ani bankovním či jiným obdobným externím financováním.

[14] Podle stěžovatelky daňové orgány vyložily smysl a účel relevantní právní úpravy v rozporu s judikaturou. Nesprávně považovaly samotné využití korunových dluhopisů za rozporné se smyslem a účelem zákona. Korunové dluhopisy jsou však zákonem dovoleným a legitimním finančním nástrojem. Pokud městský soud závěry daňových orgánů aproboval, odchýlil se zjevně od konstantní judikatury. Ve stěžovatelčině případě dluhopisy naplnily svůj smysl a účel jakožto finanční instrument sloužící k získání dodatečného kapitálu z externího zdroje. Emise dluhopisů zajistila stěžovatelce kapitál na úhradu kupní ceny hodnotných podílů ve společnosti Global Home. Akvizicí těchto podílů rázem stoupla hodnota stěžovatelky jakožto majoritního vlastníka zavedené a bonitní společnosti. Nedošlo k žádnému bezúčelnému protočení peněz mezi spojenými osobami, které by ve své podstatě nezměnilo finanční situaci emitenta dluhopisů, ale byla financována reálná akvizice podílů.

[15] Ve vztahu k subjektivnímu kritériu stěžovatelka namítá, že neveřejný úpis dluhopisů není nestandardní okolností. Úvaha městského soudu svědčí o neznalosti reality dluhopisového financování. V obchodní praxi je zcela běžné, že jsou dluhopisy jako forma financování společnosti nabídnuty k úpisu stávajícím společníkům/akcionářům, případně i zaměstnancům nebo omezenému okruhu osob (investorů), protože úpis na regulovaném trhu nebo ve veřejné nabídce není vždy pro malé a střední společnosti vhodný kvůli regulatorní a časové náročnosti. Jde o běžnou a ekonomicky racionální praxi. Stěžovatelka se před emisí dluhopisů neúspěšně pokusila získat dodatečné finanční prostředky prostřednictvím bankovního úvěru. Její postup tak nepostrádá ekonomický smysl. Pan de Jager nebyl v době vydání dluhopisů se stěžovatelkou spojen nijak jinak než, že vůči ní vystupoval jako zainteresovaný investor. Nešlo tedy o transakci mezi spojenými osobami. Závěry o aplikaci § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů je proto třeba odmítnout. Základním předpokladem pro použití korektivu zneužití práva je nemožnost aplikace hmotněprávních pravidel. Vztah mezi stěžovatelkou a panem de Jagerem byl čistě obchodní a transakce mezi nimi byla vedena racionálními ekonomickými pohnutkami.

pokračování

[16] Další okolnosti, které podle daňových orgánů a městského soudu svědčí o naplnění subjektivního kritéria jsou podle stěžovatelky toliko výčtem naprosto irelevantních zjištění. Příkladem je, že stěžovatelka byla založena jako tzv. ready made akciová společnost. Stěžovatelka měla být vrcholem holdingové struktury, sloužit především k zajištění její organizace, držbě podílů v ostatních společnostech ze skupiny a jako investiční vehikl pro budoucí potenciální investory. Neměla být provozní entitou, a tudíž nebylo žádoucí, aby před vytvořením holdingu vykazovala jakoukoli hospodářskou aktivitu. Stejně absurdní je argument, že mezi stěžovatelkou a panem de Jagerem nedošlo k reálnému převodu peněz (pohledávky byly vyřešeny vzájemným zápočtem). Zápočetní je naprosto běžný právní instrument, který usnadňuje administrativu v případech obdobných nyní řešenému. Nepopírá však existenci vzájemných pohledávek. Pokud by ekonomická racionalita měla být zachována jen tehdy, dojde-li k reálnému toku peněžních prostředků, postrádaly by právní instrumenty typu zápočetní pohledávek jakékoli praktické využití.

[17] Stěžovatelka zdůrazňuje, že akvizice společnosti Global Home byla klíčovým krokem. Umožnila stěžovateli odstartovat zahraniční expanzi skupiny Nivovia. V současnosti je výsledkem této transakce vlivný mezinárodní holding v daném sektoru. Sporná transakce tak pro stěžovatelku měla reálný ekonomický přínos.

[18] Závěrem stěžovatelka uvádí, že k financování prostřednictvím korunových dluhopisů přistoupila v dobré víře a v legitimním očekávání souladu svého postupu s právními předpisy. Toto přesvědčení upevnilo i početné výroky a veřejná vyjádření z řad nejvyšších politických představitelů a finanční správy. Korunové dluhopisy využilo v minulosti i Ministerstvo financí při financování schodku státního rozpočtu. Legitimní očekávání stěžovatelky se vztahovalo i na možnost využít korunové dluhopisy kvůli jejich daňové výhodnosti. Daňové zvýhodnění však nebylo jediným ani hlavním smyslem emise dluhopisů.

[19] Žalovaný ve vyjádření konstatuje, že kasační námitky se nesou převážně v obecném duchu. Na konkrétní závěry městského soudu stěžovatelka reaguje pouze obecně. Souhrn nestandardních okolností, které vykazovaly iracionální až absurdní úmyslné jednání, které je v rozporu s účelem i smyslem zákona o daních z příjmů. Mezi stěžovatelčinými kroky a získáním daňové výhody je jednoznačně patrná příčinná souvislost. Uskutečněné kroky svědčí o umělém navození situace bez ekonomického smyslu, která by mezi „nespojenými osobami“ rozhodně nenastala. Žalovaný nesouhlasí s tvrzením, že emise dluhopisů přinesla reálné finanční prostředky z cizích zdrojů. Pan de Jager uhradil emisní kurz zápočtem (přičemž žalovaný právo stěžovatelky na zápočet nezpochybňuje), tedy bez reálného toku finančních prostředků. Závazek z titulu nákupu obchodního podílu byl nahrazen novým závazkem z titulu upsaných dluhopisů. Efekt z emise dluhopisů (dopad do *cash flow*) je tedy nulový, resp. v následujících obdobích záporný, neboť stěžovatelka nejen, že nezískala žádný dodatečný kapitál, ale vznikl jí závazek vyplácet 20 let ročně úroky z emitovaných dluhopisů.

[20] Žalovaný nehodnotí stěžovatelčinu podnikatelskou strategii (kroky při vytváření skupiny Nivovia a při restrukturalizaci společnosti Global Home). Nevytýkal jí, že v roce 2012 využila korunových dluhopisů a zapojila je do svých operací. Šlo o zákonný finanční nástroj, který bylo možné využít v mezích zákona o daních z příjmů. Žalovaný však byl oprávněn posoudit důvody a smysl kroků stěžovatelky směrem k ověření oprávněnosti

postupu při výplatě úroků podle § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů. Je potřeba odlišovat soukromoprávní rovinu a veřejnoprávní efekty v oblasti daňového práva.

[21] K otázce spojení pana de Jagera se stěžovatelkou žalovaný uvádí, že pan de Jager byl před provedenými změnami většinovým vlastníkem společnosti Global Home, po jejich provedení se stal většinovým vlastníkem stěžovatelky a ta se stala vlastníkem obchodního podílu ve společnosti Global Home ve výši 99 %. U pana de Jagera došlo sice ke snížení přímého obchodního podílu v Global Home na 1 %, stal se však nepřímým většinovým vlastníkem společnosti Global Home prostřednictvím stěžovatelky. Pan de Jager tak nepřišel o možnost podílet se na kapitálu nebo hlasovacích právech Global Home, neboť upsáním nových akcií stěžovatelky a nabytím dalších akcií stěžovatelky od Ing. Kubiše se stal většinovým vlastníkem stěžovatelky, a tedy nepřímo prostřednictvím stěžovatelky opětovně i skutečným vlastníkem Global Home. Z uvedeného městský soud vyvodil, že základní kapitál stěžovatelky byl sice zásadně navýšen, fakticky však za tímto účelem opět nedošlo k reálnému toku financí. Pohledávka za upisovateli akcií (toliko dvou), kteří byli spjati výlučně se společností Global Home, byla uhrazena nepeněžitým vkladem jejich obchodního podílu ve společnosti Global Home. Následkem této transakce došlo ke změně účasti pana de Jagera ve stěžovatelce a jejím prostřednictvím ve společnosti Global Home, v níž však byl i tak původně většinovým podílníkem. Realizované kroky svědčí o umělém navození situace bez ekonomického smyslu, která by mezi „nespojenými osobami“ rozhodně nenastala. K dalším nestandardním okolnostem žalovaný poukazuje na body 78 až 117 svého rozhodnutí.

[22] Stěžovatelce nemohlo vzniknout legitimní očekávání, neboť účelově využila přechodného ustanovení zákona č. 192/2012 Sb. Legitimní postup je nutno odlišovat od situace, kdy jediným smyslem dané činnosti či transakce je získání nelegitimního daňového zvýhodnění. V takovém případě se jedná o chování zákonem dovolené jen zdánlivě. Ve skutečnosti jde o chování protiprávní.

[23] V replice stěžovatelka vyjadřuje nesouhlas s názorem žalovaného, že jediným smyslem emise dluhopisů bylo neoprávněné získání daňové výhody. Zejména úspěšné vytvoření mezinárodního holdingu, kterého bylo dosaženo právě i s využitím emise dluhopisů, svědčí o tom, že nešlo o transakci vytvořenou uměle za účelem vylákání neoprávněné daňové výhody. Vyjádření žalovaného je na mnoha místech protichůdné a zmatené. Na jednu stranu tvrdí, že korunové dluhopisy jsou samy o sobě legitimním finančním nástrojem a samotné jejich využití nemůže být považováno za zneužití práva. Současně však uvádí, že „hodnoceno optikou zákona o daních z příjmů“ bylo stěžovatelčino jednání mimo „rozsah legálních možností“. Korektiv zneužití práva je prostředek *ultima ratio*. Není alternativou k nástrojům, které poskytují hmotněprávní předpisy. Žalovaný směšuje objektivní a subjektivní kritérium zneužití práva. Názor žalovaného, že smyslem a účelem § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů je ryze technický postup stanovení srážkové daně a jejího zaokrouhlování, by znamenal, že stěžovatelka nebyla oprávněna korunové dluhopisy vůbec využít. Stěžovatelka trvá na tom, že její jednání nebylo v rozporu se smyslem a účelem citovaného ustanovení. Nesouhlasí ani s tím, že bylo naplněno subjektivní kritérium.

[24] Podle stěžovatelky není pravda, že by efekt emise dluhopisů byl nulový. Stěžovatelka získala dodatečné externí finanční prostředky, které zajistily dostatek kapitálu k nabytí

pokračování

obchodního podílu ve společnosti Global Home. Akvizice této zavedené a bonitní společnosti byla základním stavebním kamenem pro vybudování mezinárodní skupiny pod značkou Nivovia. Názor žalovaného by znamenal, že obchodní podíl nemá pro jeho držitele žádnou hodnotu. Skutečnost, že kupní cena obchodního podílu byla uhrazena vzájemným zápočtem na právním posouzení věci nic nemění. Tvrzení žalovaného, že dluhopisy upsala osoba spojená se stěžovatelkou (pan de Jager), není podloženo žádným argumentem ani ustanovením zákona. Na projednávanou věc nelze aplikovat § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů. Pravidla zde obsažená slouží k narovnání netržně nastavených převodních cen pro účely zdanění.

III. Posouzení kasační stížnosti

[25] V projednávané věci je sporné, zda daňové orgány po právu stanovily k přímé úhradě srážkovou daň z důvodu zneužití práva v souvislosti s emisí tzv. korunových dluhopisů. Mezi účastníky řízení není sporu o skutkových okolnostech projednávané věci. Ten se vede ohledně daňových dopadů proběhlých transakcí, tedy ohledně právního posouzení. NSS proto níže stručně shrnuje podstatné skutkové okolnosti s tím, že v detailech odkazuje zejména na body 47 až 59 rozhodnutí žalovaného.

[26] Stěžovatelka vznikla dne 1. 6. 2012 jako tzv. ready made společnost. Od svého vzniku do 21. 12. 2012 nevyvíjela žádnou obchodní činnost. Tohoto dne se stal jejím jediným akcionářem a členem představenstva Ing. Kubiš. Ten ji koupil za účelem vytvoření mezinárodní holdingové společnosti zabývající se designem, výrobou a velkoobchodem s nábytkem. Stěžovatelka neměla vyvíjet žádnou výrobní nebo distribuční činnost. Měla v rámci holdingu poskytovat servisní služby. Téhož dne (21. 12. 2012) stěžovatelka emitovala dluhopisy ve jmenovité hodnotě jednotlivých dluhopisů ve výši 1 Kč při celkové jmenovité hodnotě 1 000 000 000 Kč. Úroková sazba dluhopisů je ve výši 10 % p. a. a splatnost v délce 20 let, tj. k jejich konečnému splacení má dojít dne 21. 12. 2032. Úrokový výnos má být dle emisních podmínek vyplácen měsíčně. Z emisních podmínek vyplývá, že dluhopisy měly být nabídnuty k úpisu investorům na území ČR (bez veřejné nabídky), obsahem emisních podmínek byl předem určen upisovatel celkového objemu dluhopisů. Tím byl pan de Jager, který ke dni emise vlastnil obchodní podíl na společnosti Global Home ve výši 72,5 %. Další podíl na společnosti Global Home ve výši 5 % vlastnil Ing. Kubiš (jediný akcionář a člen představenstva stěžovatelky a od 26. 4. 2013 též prokurista Global Home). Poslední podíl ve výši 22,5 % vlastnila paní Jelínková, která se již před emisí zavázala celý svůj obchodní podíl převést pana de Jagera (což se také stalo). Účelem emise dluhopisů mělo být podle emisních podmínek získání peněžních prostředků na provozní činnost stěžovatelky. Podle vyjádření stěžovatelky hlavním záměrem při emisi bylo získání cizích zdrojů financování stěžovatelky a nastavení optimálního poměru financování cizím a vlastním kapitálem.

[27] Dne 27. 12. 2012 pan de Jager prodal svůj obchodní podíl ve společnosti Global Home ve výši 67,5 % stěžovateli za kupní cenu ve výši 1 000 000 000 Kč. Úhrada pohledávky za stěžovatelkou vzniklá z tohoto prodeje byla provedena zápočtem proti závazku, který měl pan de Jager vůči stěžovateli z titulu kupní ceny nesplacených jím upsaných dluhopisů.

[28] Následně stěžovatelka významně navyšovala svůj základní kapitál. Ten ke dni emise dluhopisů činil 2 miliony Kč, ke dni 24. 4. 2013 pak 680 milionů Kč. Navyšení základního kapitálu se uskutečnilo prostřednictvím akcií vydaných stěžovatelkou, které upsal pan de

Jager a Ing. Kubiš. Cena akcií byla uhrazena prostřednictvím zápočtu oproti hodnotě nepeněžitých vkladů těchto osob ve formě obchodních podílů na společnosti Global Home v celkové výši 31,5 % (podíly pana de Jagera ve výši 26,5 % a Ing. Kubiše ve výši 5 %). Po provedení těchto transakcí stěžovatelka vlastnila 99% podíl na společnosti Global Home, zbývajících podíl ve výši 1 % vlastnil pan de Jager. Většinovým vlastníkem stěžovatelky a nepřímo jejím prostřednictvím opět i společnosti Global Home se tak stal pan de Jager (ten vlastnil akcie stěžovatelky v celkové hodnotě odpovídající podílu ve výši 91,2 %, zbývajících akcie vlastnil Ing. Kubiš). Ten se dne 27. 6. 2013 také stal předsedou představenstva stěžovatelky. Před uskutečněním popsaných transakcí pan de Jager vlastnil ve společnosti Global Home obchodní podíl ve výši 72,5 %, následně na něj paní Jelínková převedla svůj obchodní podíl ve výši 22,5 %. Ve výsledku tedy vlastnil obchodní podíl na Global Home ve výši 95 %, tedy ve výši přibližně odpovídající obchodnímu podílu ve stěžovateli, jejímž prostřednictvím následně ovládal společnost Global Home.

[29] Dne 18. 6. 2013 se změnila právní forma společnosti Global Home ze společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost. Statutárním orgánem (komplementářem) se stala stěžovatelka a jediným společníkem (komanditistou) s vkladem do základního kapitálu ve výši 400 000 Kč pan de Jager. Podle společenské smlouvy se zisk společnosti dělí tak, že Global Home náleží 1 % a komplementáři 99 % a komplementář nemůže svůj podíl ve společnosti převést. Podle § 118 odst. 1 zákona č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ručí komplementář za dluhy společnosti celým svým majetkem.

[30] Pro aplikaci institutu zneužití práva je třeba kumulativně naplnit objektivní a subjektivní kritérium (rozsudky NSS ze dne 19. 12. 2023, č. j. 4 Afs 262/2022-87, či ze dne 28. 5. 2024, č. j. 10 Afs 309/2022-112, a v nich citovaná judikatura Soudního dvora Evropské unie).

[31] Objektivní prvek spočívá v tom, že navzdory formálnímu splnění podmínek daných právní úpravou nebyl naplněn účel této úpravy; subjektivní podmínka je naplněna, pokud je hlavním záměrem jednání získat výhodu plynoucí z právní úpravy umělým vytvořením podmínek pro její dosažení (rozsudky NSS ze dne 8. 6. 2023, č. j. 10 Afs 272/2021 - 85, či ze dne 20. 10. 2023, č. j. 5 Afs 202/2022 - 46). Podle rozsudku NSS ze dne 26. 4. 2022, č. j. 10 Afs 289/2021-42, č. 4358/2022 Sb. NSS, se zneužitím práva v daňových věcech „rozumí *situace, kdy i přes formální naplnění požadavků zákona nedošlo k naplnění jeho účelu a smyslu (objektivní podmínka) a zároveň kdy hlavním či převažujícím účelem jednání daňového subjektu bylo získání daňové výhody (subjektivní podmínka)*.“ Obě podmínky se však mohou v praxi běžně (zvláště pak v oblasti přímých daní) překrývat a tytéž okolnosti tak mohou svědčit jak pro naplnění objektivního, tak subjektivního kritéria zneužití práva (viz rozsudek NSS č. j. 10 Afs 289/2021-42).

[32] NSS se shoduje se stěžovatelkou v obecných východiscích, která prezentuje v kasační stížnosti. I podle NSS je institut zneužití práva nutno využívat jako prostředek *ultima ratio*. Jak již mnohokrát vyslovil, jedná se o právní princip, který plní funkci „záchranné brzdy“ pro případ, že by právní pravidla při svém doslovném uplatnění vedla k rozporu s materiální spravedlností, neboť by byla využita v rozporu se smyslem a účelem dané právní úpravy (rozsudek NSS ze dne 15. 10. 2015, č. j. 9 Afs 57/2015-120, bod 61). Zákaz zneužití subjektivních práv slouží „jako materiální korektiv formálního pojetí práva,

pokračování

prostřednictvím něhož se do právního řádu vnáší hledisko ekvity (spravedlnosti)“ [rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2016, č. j. 8 Afs 87/2016-60, bod 22]. NSS souhlasí též s tím, že s konceptem zneužití práva je nutno s ohledem na shora uvedené zacházet „jako se šafránem“ (rozsudek NSS ze dne 10. 11. 2015, č. j. 1 Afs 61/2015-46, bod 33). Nelze jej uplatňovat plošně, ale vždy na základě posouzení konkrétních okolností té které věci.

[33] Pokud se pak jedná o korunové dluhopisy, NSS v obecné rovině připomíná, že ty byly nejčastěji emitovány v období od 1. 8. 2012 do 31. 12. 2012. Při aplikaci § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů ve znění účinném do 31. 12. 2012 a čl. IV bodu 2 přechodných ustanovení zákona č. 192/2012 Sb. bylo zdanění úrokového příjmu 15 % srážkovou daní u těchto dluhopisů rovno 0 Kč (základ daně byl stanovován za každý jednotlivý dluhopis a zaokrouhloval se na celé koruny dolů). Smyslem zákonné možnosti emise dluhopisů a související daňové výhody spočívající v nulové dani z příjmů z dluhopisových úroků je získat financování pro podnikání z externího zdroje, tedy získat dodatečný kapitál (rozsudky NSS ze dne 31. 5. 2022, č. j. 4 Afs 376/2021-60, bod 31, či ze dne 16. 2. 2024, č. j. 2 Afs 289/2022-75, bod 13 aj.).

[34] Emise korunových dluhopisů tedy představuje legitimní nástroj financování aktivit daňového subjektu. Jeho uplatnění je však limitováno korektivem zákazu zneužití práva. Pokud emise dluhopisů postrádala ekonomický smysl a jejím hlavním cílem bylo využít podmínek zaokrouhlení srážkové daně, nebyl naplněn účel předpokládaný právními předpisy. Zaokrouhlovací pravidlo podle § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů ve znění účinném do 31. 12. 2012 a s ním související daňová výhoda v podobě nulové daně z příjmů byly přímo podmíněny naplněním účelu emise dluhopisů (rozsudek NSS ze dne 9. 8. 2023, č. j. 4 Afs 231/2022 40, bod 56). Ani formální splnění příslušných podmínek ještě automaticky nezakládá nárok na osvobození od daně, pokud splnění podmínek bylo dosaženo postupem zjevně se přičícím účelu daného ustanovení (rozsudek NSS ze dne 14. 11. 2019, č. j. 6 Afs 376/2018 46, bod 36). S ohledem na korektiv zákazu zneužití práva proto nelze přiznat ochranu jednání spočívajícímu pouze v uměle nastolených podmínkách, kterým došlo k formálnímu naplnění zákonných ustanovení, mezi něž je nutno zařadit rovněž § 36 odst. 3 zákona o daních z příjmů ve znění účinném do 31. 12. 2012 a související výpočet nulové daně (rozsudek NSS č. j. 4 Afs 231/2022 40, bod 57).

[35] NSS opakovaně dovodil, že stanovit daň v důsledku zneužití práva lze i v souvislosti se srážkovou daní, a to i přímo ve vztahu k vyměření daně z úroků z korunových dluhopisů emitovaných v druhé polovině roku 2012 (např. rozsudky ze dne 30. 9. 2022, č. j. 1 Afs 103/2022-36, či ze dne 29. 6. 2023, č. j. 4 Afs 197/2022-117).

[36] Namítá-li stěžovatelka v bodu 28 kasační stížnosti, že daňové orgány vyložily smysl a účel relevantní právní úpravy v rozporu s judikaturou NSS a městský soud tento nesprávný výklad potvrdil, nejde o řádnou kasační námitku, neboť konkrétně nemíří proti odůvodnění napadeného rozsudku. Ten se smyslem a účelem dané právní úpravy podrobně a na podkladu relevantní judikatury zabýval v bodech 82 až 88 napadeného rozsudku. Konstatoval, že smyslem a účelem emise korunových dluhopisů má být v první řadě zajištění externího zdroje financování. Jedná se o pobídku k financování podnikání získáním prostředků dluhem z cizích zdrojů (získání dodatečného kapitálu). Neztotožnil se s názorem stěžovatelky, že smyslem a účelem § 36 odst. 3 ve znění účinném do 31. 12. 2012 bylo kdykoliv osvobodit korunové dluhopisy od daně.

[37] Stěžovatelka dále namítá, že v jejím případě korunové dluhopisy naplnily svůj smysl a účel, neboť jí zajistily kapitál na úhradu kupní ceny značně hodnotných podílů ve společnosti Global Home. Nedošlo k žádnému bezúčelnému protočení peněz mezi spojenými osobami. Ani v tomto případě však stěžovatelka neuplatňuje žádnou argumentaci proti odůvodnění napadeného rozsudku, ale v zásadě jen opakuje žalobní námitku, podle které v důsledku emise dluhopisů mohla získat majoritní podíl ve společnosti Global Home.

[38] Na tuto námitku městský soud reagoval zejména v bodech 90 až 92. Zde s poukazem na okolnosti spojené s emisí dluhopisů zjištěné daňovými orgány uzavřel, že v důsledku emise dluhopisů v první řadě nebyly zdaněny úrokové příjmy plynoucí fyzickým osobám s vazbami na stěžovatelku. Naopak stěžovatelka nezískala finanční prostředky a nové externí zdroje financování. Došlo přímo k akvizici jiné společnosti, jejíž zisk byl následně vyplácen stěžovateli na nezdaněné úroky z korunových dluhopisů.

[39] NSS nesouhlasí se stěžovatelkou, že v jejím případě lze za získání finančních prostředků z cizích zdrojů považovat akvizici podílu ve společnosti Global Home. Nezpochybnuje sice obecně náhled stěžovatelky, že nabytí obchodního podílu v prosperující společnosti pomocí finančních prostředků získaných úpisem dluhopisů může být (a zpravidla je) ekonomicky racionální a že takto získané finanční prostředky ve výsledku mohou představovat nový externí zdroj financování, který vede k navýšení majetku. To ale neplatí, je-li výsledkem provedených transakcí stav, kdy je tato nově získaná společnost nadále ovládaná totožnou osobou. V nynějším případě panem de Jagerem, který měl, jak bylo shora popsáno, i po uskutečnění transakcí ve společnosti Global Home stále stejný vliv, na rozdíl od stěžovatelky. Došlo tedy jen k formálnímu přeskupení ovládajících osob mezi společnostmi Global Home a stěžovatelkou. Nadto byl prakticky celý zisk nově nabyté společnosti (která podle zjištění daňových orgánů byla hlavním subjektem celého holdingu, který generoval zisk) používán na úhradu úroků souvisejících s emisí korunových dluhopisů. Za takových okolností nelze dospět k závěru, že byl účel jejich emise naplněn, neboť reálně k žádnému získání nových externích finančních zdrojů z pohledu skupiny nedošlo. Naopak, z celkového pohledu se finanční situace skupiny z důvodu vysokého zatížení úvěrovými náklady a s tím související eliminace zisku společnosti Global Home zhoršila.

[40] Co se týče naplnění subjektivního kritéria, musí NSS předeslat, že stěžovatelka zpochybňuje relevanci jen některých z mnoha zjištěných skutečností, které daňové orgány vedly k závěru o naplnění této podmínky a které městský soud přehledně shrnul v bodě 95 napadeného rozsudku. Těmito skutečnostmi byly:

- a. emise dluhopisů „ready made“ společností v závěru roku 2012;
- b. rozdrobení jmenovité hodnoty emitovaných dluhopisů na korunové dluhopisy;
- c. neveřejná emise z důvodu omezení vlivu případných externích investorů, kdy obsahem emisních podmínek byla předem určena konkrétní osoba, která byla upisovatelem emitovaných dluhopisů;
- d. pořízení „ready made“ společnosti s dluhopisy emitovanými v příznivém daňovém režimu panem Kubišem;
- e. pořízení podílu ve společnosti Global Home od pana Otto de Jagera, aniž by došlo k omezení jeho vlivu ve společnosti Global Home;
- f. úpis dluhopisů spojenou osobou, panem Otto de Jagerem (§ 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů), případně převod vlastnických práv k hromadným dluhopisům na osoby

pokračování

- spojené (pan Kubiš, paní Jelínková – dřívější vlastnice obchodního podílu v Global Home);
- g. úhrada emisního kurzu panem Otto de Jagerem bez reálného toku finančních prostředků (zápočet), kdy pouze došlo k nahrazení závazku z titulu nákupu obchodního podílu závazkem novým z titulu upsaných dluhopisů;
 - h. změny akcionářské struktury při zachování rozhodujícího vlivu pana Otto de Jagera ve společnosti Global Home;
 - i. změna právní formy společnosti Global Home ze společnosti s ručením omezeným na komanditní společnost z důvodu eliminace daňové neúčinnosti finančních nákladů dle ustanovení § 25 odst. 1 písm. zk) zákona o daních z příjmů;
 - j. navyšování základního kapitálu emisí kmenových akcií z důvodu eliminace daňové neúčinnosti finančních nákladů dle ustanovení § 25 odst. 1 písm. w) zákona o daních z příjmů, jejichž upisovatelé, předem určení zájemci pan Kubiš a pan Otto de Jager, splatili emisní kurz nepeněžitým vkladem svých obchodních podílů v Global Home (naplnění testu nízké kapitalizace bez reálného toku finančních prostředků).

[41] NSS zdůrazňuje, že tyto okolnosti nemusí být každá samostatně vnímány jako protiprávní či účelové. Klíčové je, zda ve svém celkovém souhrnu svědčí o tom, že šlo o umělé vytvoření podmínek směřujících ke získání daňové výhody, kterou by za standardních podmínek stěžovatelka nemohla využít (rozsudek NSS č. j. 1 Afs 68/2025-62, bod 45). Touto daňovou výhodou bylo nezdanění úrokových příjmů vyplacených upisovateli korunových dluhopisů. Stěžovatelka ve své argumentaci nutnost posuzovat zjištěné okolnosti v celkovém souhrnu mnohdy pomíjí, což ji vede ke zjednodušenému a nesprávnému závěru, že jednala v souladu se zákonem a právo nezneužila (rozsudek NSS ze dne 28. 12. 2023, čj. 3 Afs 233/2021-135, bod 76). Jak však NSS zdůraznil již shora, zabývat se jednotlivými zjištěnými skutečnostmi izolovaně – jak činí stěžovatelka – je zcela bez významu a předurčuje to neúspěch kasační stížnosti jako celku. Stěžovatelka totiž v kasační stížnosti namítá, že skutečnosti uvedené shora pod písmeny a), b), c) a g) nejsou samy o sobě nejsou nezákonné a nesvědčí o zneužití práva, aniž by však jakkoli zohledňovala zasazení těchto skutečností do kontextu zjištění popsanych bod písmeny d), f), h), i) a j) shora. Takto zjednodušený náhled na celou situaci však nemůže zpochybnit komplexní posouzení celé posuzované transakce, jak jej provedly daňové orgány.

[42] Stěžovatelka namítá, že neveřejná emise dluhopisů není nijak nestandardní, naopak jde o běžnou a ekonomicky racionální praxi. Opačný názor podle ní svědčí o neznalosti městského soudu stran reality dluhopisového financování zejména malých a středních společností.

[43] NSS nezpochybňuje, že v praxi může být běžné či ekonomicky racionální neemitovat dluhopisy na regulovaném trhu, ale neveřejně. Z pohledu daňového to není žádný problém za situace, kdy nejsou přítomny další okolnosti nasvědčující tomu, že neveřejná emise byla jedním z prvků transakce, které měly napomoci zneužití práva. Stěžovatelka zde pomíjí, že městský soud v bodu 99 a násl. napadeného rozsudku neoznačil za nestandardní neveřejnou emisi jako takovou. Ta podle něj sloužila jako východisko celé transakce, která záhy pokračovala tím, že upisovatel pan de Jager uzavřel se stěžovatelkou smlouvu o převodu obchodního podílu v Global Home na stěžovatelku, a to přesně za cenu, která odpovídala upsaným dluhopisům. K úhradě vzájemných pohledávek pak došlo započtením. Pořízení podílu v Global Home tak bylo závislé právě a jen na tom, že pan de Jager upsal dluhopisy stěžovatelky v takové výši, že za to převedl na stěžovatelku obchodní podíl. Městský soud

následně neveřejnou emisi zasadil i do kontextu dalších shora popsaných zjištěných okolností, aby uzavřel, že výsledkem emise a následných transakcí bylo, že pan de Jager prostřednictvím stěžovatelky ovládal společnost Global Home, což ale mohl i před samotnou transakcí. Úroky z dluhopisů byly vypláceny fyzickým osobám a na jejich výplatu byla užita podstatná část zisků společnosti Global Home. To vše vyplynulo z emise dluhopisů. Stěžovatelčino tvrzení, že neveřejná emise dluhopisů je běžným a ekonomicky racionálním postupem tyto komplexní závěry městského soudu nijak nevyvrací.

[44] Výše uvedené závěry městského soudu plně odůvodňují i závěr, že stěžovatelka a pan de Jager byly jinak spojenými osobami ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) bodu 5 zákona o daních z příjmů. Podle tohoto ustanovení jsou pro účely tohoto zákona jinak spojenými osobami osoby, které vytvořily právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty. Obecné stěžovatelčino tvrzení, že pan de Jager vůči stěžovateli vystupoval pouze jako zainteresovaný investor a jejich vztah byl čistě obchodní, opět postrádá komplexní náhled na celý případ. Před samotnou emisí dluhopisů tomu tak samozřejmě mohlo být. V důsledku navazujících kroků však již bylo nutno stěžovatelku a pana de Jagera za spojené osoby považovat. Jak NSS popsal shora, právní jednání pana de Jagera a stěžovatelky (neveřejná emise dluhopisů, jejich úpis, prodej obchodního podílu, zápočet vzájemných pohledávek atd.) vedly městský soud a daňové orgány k odůvodněnému závěru, že převážným účelem tohoto jednání bylo získání daňové výhody.

[45] Stěžovatelce lze přisvědčit v tom, že posuzovat určité jednání či obchodní případ jako zneužití práva není možné tehdy, pokud daný problém spadá pod nějaké konkrétní ustanovení zákona (např. rozsudek NSS ze dne 13. 5. 2010, č. j. 1 Afs 11/2010-94, č. 2085/2010 Sb. NSS, body 36-37). Podle stěžovatelky proto v její věci, pokud daňové orgány hodnotily celou situaci jako zneužití práva, nebylo možno aplikovat § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů, který slouží k narovnání netržně nastavených převodních cen. I s tím se NSS ztotožňuje. Kasační argumentace se však v tomto ohledu mýlí s odůvodněním napadeného rozsudku, resp. rozhodnutí žalovaného. Ta totiž nejsou založena na posouzení stěžovatelčina případu optikou pravidel pro převodní ceny podle § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů a současném posouzení jako zneužití práva. Daňové orgány, popř. městský soud na toto ustanovení odkázaly kvůli definici spojené osoby, která je v něm obsažena, když uváděly, že stěžovatelka a pan de Jager byly právě spojenými osobami. Stěžovatelka tento odkaz v kasační stížnosti přeceňuje, resp. z jeho uvedení dovozuje něco odlišného.

[46] Definice spojených osob v § 23 odst. 7 zákona o daních z příjmů není zúžena pouze na případy úpravy základu daně v souvislosti s převodními cenami, ale přímo z textu tohoto ustanovení vyplývá, že jde o definici spojených osob pro účely *tohoto zákona*, tedy zákona o daních z příjmů. Vycházely-li daňové orgány z toho, že stěžovatelka a pan de Jager jsou jinak spojenými osobami ve smyslu § 23 odst. 7 písm. b) bodu 5, neboť vytvořili právní vztah převážně za účelem snížení základu daně nebo zvýšení daňové ztráty, nelze takovému postupu nic vytknout. Ostatně i NSS definici spojených osob podle citovaného ustanovení při posuzování případů zneužití práva (nejen v souvislosti s korunovými dluhopisy) běžně používá (např. rozsudku č. j. 1 Afs 68/2025-62, bod 50, č. j. 4 Afs 413/2023-50, bod 40, č. j. 10 Afs 289/2021-42, bod 22 aj.).

[47] NSS přisvědčuje stěžovateli v tom, že započtení dluhů představuje standardní způsob splnění závazku. To ovšem nic nemění na správnosti závěru, že v nyní řešené věci

pokračování

šlo o jednu z nestandardních okolností nasvědčujících zneužití práva. Započtení dluhů jako způsob úhrady podstatné části ceny za upsání dluhopisů je totiž třeba vnímat v kontextu dalších relevantních zjištění správních orgánů. Pokud totiž akcie upsal původní většinový vlastník společnosti Global Home a cena za upsané dluhopisy byla ve zcela stejné výši uhrazena zápočtem na cenu za jeho obchodní podíl v této společnosti, přičemž původní vlastník se po provedení dalších transakcí opět stal hlavní ovládající osobou společnosti Global Home (prostřednictvím stěžovatelky), nelze než konstatovat, že i započtení bylo jednou z okolností, které svědčí o tom, že převažujícím účelem emise korunových dluhopisů a dalších souvisejících kroků bylo získání neoprávněného daňového zvýhodnění. Argumentace městského soudu tedy nijak nevyprazdňuje institut započtení, jak namítá stěžovatelka.

[48] NSS, stejně jako žalovaný a městský soud, nepochybně, že ve výsledku vznikla holdingová struktura, na jejímž vrcholu stála stěžovatelka jako společnost, která sama nevykonávala žádnou provozní činnost, ale měla sloužit k zajištění organizace holdingu. Daňové orgány i městský soud však zpochybnil reálný ekonomický přínos holdingového uspořádání pro stěžovatelku (zde NSS shodně s městským soudem poukazuje zejména na body 78 – 85 rozhodnutí žalovaného). Ta v daňovém řízení doložila svá tvrzení o vybudování robustního mezinárodního holdingu pouze vývojovými ukazateli Global Home (obrat, přidaná hodnota, zdroje financování aj.), tedy údaji vázanými pouze k jedné ze společností nově vznikající skupiny Nivovia, nikoli ke stěžovateli či ke skupině jako celku. Z údajů z konsolidovaných účetních závěrek skupiny Nivovia nadto vyplynulo, že zisk generovaný v ekonomicky aktivní společnosti Global Home byl právě holdingovým uspořádáním výrazně snižován, a to zejména nákladovými úroky souvisejícími s emitovanými dluhopisy, což nesevčí o tvrzeném ekonomickém růstu (výsledek hospodaření v kontrolovaných letech dosahoval záporných hodnot a ovlivňoval i výsledek hospodaření v letech následujících, který byl také záporný). Ani další předložené důkazní prostředky (např. o jednání s potenciálními investory) nijak nesouvisely se stěžovatelkou nebo skupinou Nivovia, ale je v nich zmiňována pouze Global Home. Stěžovatelka tak neprokázala své tvrzení, že je společností zajišťující strategické rozhodování, řízení, design, logistiku, obchodní činnost a zejména financování holdingu. Nebylo prokázáno ani tvrzení, že holdingová struktura byla vytvořena za účelem zlepšení pozice při jednání s obchodními partnery či bankami. Finanční prostředky byly poskytnuty pouze společnosti Global Home, a to s přispěním pana Kubiše a za podpory jím vlastněných společností (tedy nikoli od jiných obchodních partnerů či bank). Podmíněnost poskytnutí finančních prostředků vznikem a existencí holdingu z předložených úvěrových smluv neplyne. Proti těmto závěrům, které městský soud přehledně shrnul v bodech 111 až 113 napadeného rozsudku stěžovatelka v kasační stížnosti nijak nebrojí. NSS nepochybně stěžovatelčino právo volby konkrétní podnikatelské strategie a s tím související kroky. Nelze však opomíjet komplexní náhled na celou situaci a zjištěné okolnosti, které svědčí o tom, že účelem emise korunových dluhopisů, která proběhla v souvislosti s vytvářením holdingové struktury, bylo získání daňové výhody v rozporu se smyslem a účelem zákona, tj. zneužití práva.

[49] Skutečnost, že zákon umožňuje financování (a související legální daňovou optimalizaci) prostřednictvím korunových dluhopisů, podle stěžovatelky vede k nutnosti chránit její dobrou víru a legitimní očekávání. Touto otázkou se již judikatura také zabývala. NSS zde poukazuje zejména na závěry vyslovené v nálezů Ústavního soudu ze dne 30. 4. 2025, sp. zn. I. ÚS 2693/23. Ústavní soud zde zdůraznil, že ústavní pojem zákona nelze

ztotožňovat s jeho vyhlášeným textem. Váže se k zákonným právním normám, které jsou výsledkem interpretace aktu zákonodárce v jeho širších souvislostech. Interpretace přitom zahrnuje výklad v užším smyslu a dotváření práva. Restriktivnímu či extenzivnímu výkladu ustanovení daňových zákonů při využití obecně uznávaných interpretačních metod ústavní pořádek nebrání. Při dotváření práva u daňových zákonů je z důvodu ochrany oprávněné důvěry v právo třeba dbát zvýšené opatrnosti, ale ani zde dotváření práva není vyloučeno. Ani zakotvení možnosti řádné legální daňové optimalizace prostřednictvím emise korunových dluhopisů tedy nebrání daňovým orgánům a soudům uplatnit zákaz zneužití práva (až už by to znamenalo dotváření práva nebo jeho výklad v užším smyslu). Pouhá legálnost daňové optimalizace tedy podle Ústavního soudu nemůže vyvolat natolik silné legitimní očekávání, které by se mělo promítnout do interpretačních úvah daňových orgánů, tedy taková, která by mohla vyloučit posouzení sporné transakce z pohledu zneužití práva.

[50] NSS se pak plně ztotožňuje s městským soudem, že stěžovatelka se legitimního očekávání nemůže dovolávat za situace, kdy sama zneužila právo, tedy postupovala v rozporu s daňovými zákony, jež při jejich výkladu zahrnují též obecně uznávaný princip zákazu zneužití práva. Pokud stěžovatelka namítá, že její legitimní očekávání bylo založeno na „početných vyjádřeních nejvyšších politických představitelů České republiky a finanční správy“, jde o zcela nekonkrétní tvrzení (stěžovatelka neuvádí, o jaká vyjádření koho mělo jít a zda se týkala právě jí). Pro vznik legitimního očekávání je nezbytná existence konkrétního ujištění ze strany příslušného orgánu, která mohou vzbudit legitimní očekávání u toho, komu jsou určena, a dále skutečnost, že tato ujištění jsou v souladu s použitelnými právními předpisy (rozsudky NSS ze dne 15. 8. 2012, č. j. 1 Afs 15/2012-38, č. 2713/2012 Sb. NSS, a ze dne 13. 10. 2023, č. j. 5 Afs 193/2022-41). K žádnému konkrétnímu ujištění ze strany správce daně u stěžovatelky nedošlo, a stěžovatelce tak nemohlo vzniknout legitimní očekávání o správnosti jejího postupu.

[51] Nic problematického není ani na skutečnosti, že korunové dluhopisy byly v minulosti využity k financování schodku státního rozpočtu. NSS opakovaně zdůrazňuje, že na samotném způsobu financování korunovými dluhopisy *a priori* nic nezákonného není. Pokud současně toto financování není zneužitím práva, lze plně čerpat daňové výhody související s tímto způsobem financování. V případě financování státního rozpočtu stěžovatelka netvrdí nic, co by bylo srovnatelné s jejím případem (tedy že by také šlo o zneužití práva) a odůvodňovalo by tak námitku porušení jejího legitimního očekávání. Jinými slovy řečeno, když dva dělají totéž, nemusí to být vždy totéž. V daném kontextu pak není prostor ani pro uplatnění principu *in dubio mitius*, jak namítá stěžovatelka, neboť zde nejde o situaci zásadní výkladové pochybnosti při výkladu na věc dopadajících ustanovení zákona (viz bod 27 posledně citovaného nálezu Ústavního soudu).

[52] Je zjevné, že stěžovatelka ve své argumentaci opomíjí rozdíl mezi zákonností využití financování pomocí emise korunových dluhopisů a využitím tohoto nástroje zneužívajícím způsobem. Náзор daňových orgánů naposledy prezentovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti, že stěžovatelce nevytýkaly samotnou emisi korunových dluhopisů, ale celkové okolnosti dané emise, které je vedly k závěru o zneužití práva, není nelogický ani vnitřně rozporný, jak v replice namítá stěžovatelka. Naopak plně odpovídá všemu shora uvedenému (tedy že i zákonem typově aprobované jednání bylo na základě zjištěných okolností v konkrétní věci kvalifikováno jako zneužití práva). Přistoupením na stěžovatelčinu

pokračování

argumentaci, že jakýkoli postup formálně souladný se zákonem nemůže být zneužitím práva, by byl tento institut zcela vyprázdněn.

IV. Závěr a náklady řízení

[53] NSS dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, proto ji podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s. zamítl.

[54] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 větu první ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka v řízení úspěch neměla, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému v řízení o kasační stížnosti žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. NSS mu proto náhradu nákladů řízení nepřiznal.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. listopadu 2025

Petr Mikeš
předseda senátu